

Kommentarer til Forsynings- tilsynet

Bemærkninger til ”Krav til effektivisering i forsyningssektorerne, Analyse, november 2020”

Baggrund

Forsyningstilsynet har udsendt udkast til ”Krav til effektivisering i forsyningssektorerne, Analyse, november 2020”.

Nærværende notat kommenterer rapportudkastet hovedkonklusioner.

Kommentarer til resuméet i rapportudkast

Forsyningstilsynet fremkommer med en generaliserende og udokumenteret påstand, at der ikke i nuværende monopolregulerede forsyningsområder, herunder fjernvarme og affaldssektor, er et incitament til effektivisering.

Forsyningstilsynets rapport er benævnt ”analyse”, men er der ikke i rapportudkastet fremlagt data, metodegrundlag og resultater, der giver evidens for tilsynets påstand. Forsyningstilsynet gentager altså påstande, som er med til at befæste deres egen funktion og uundværlige rolle i at kontrollere og se sektoren i kortene. De er således ikke en uvildig part i sagen, og det kan diskuteres om det reelt giver øget samfundsmæssig værdi, at tilsynet pålægges en administrativ tung effektiviseringsopgave, der ikke samtidig skaber rammer for sektorens grønne omstilling.

Det er kritisabelt, at Forsyningstilsynet udmelder generaliserede påstande om effektiviseringspotentialer i alle dele af forsyningssektorerne.

Vi finder det derfor nødvendigt at imødegå Forsyningstilsynets udmeldinger, f.s.v.a. affaldsenergisektoren.

Det helt generelle problem med Forsyningstilsynets udmelding er, at tilsynets effektivitetsbegreb er baseret på en snæver driftsøkonomisk tankegang, der helt forbigår, at forsyningssektorerne jo er sat i verden for at løse bestemte almene forsyningsopgaver efter politisk fastsatte bundlinjer om både økonomi, miljø, forsyningsikkerhed/samfundsansvar.

Når Forsyningstilsynet så vilkårligt træder ind som en udefra kommende myndighed, og tilsidesætter de ofte forudgående historiske og lokalpolitiske beslutninger om indretning, drift og mål for lokale forsyningsvirksomheder, så får de karakter af at være en dommer som definerer en ny spillebane, før spillerne også er blevet enige med dommeren om det.

Dansk Affaldsforening har nu gennem flere år indmeldt data til Energistyrelsen omkring affaldsenergi- og deponeringssektorens udvikling økonomisk såvel som

03-12-2020

Side 1 af 3

J.nr. 11.1.17

Dansk Affaldsforening
Vester Farimagsgade 1, 5.
1606 København V

Tlf.: 72 31 20 70
danskaffaldsforening.dk

kapacitets-, miljø- og energimæssigt. Og rapporteringerne er blevet oversendt til Folketinget.

Alene en gennemgang af sektorens økonomiske præstationer viser, at affaldsenergisektoren leverer faldende behandlingstakster, billigere affaldsvarme og bedre miljøpræstationer i takt med let stigende affaldsmængder.

Side 2 af 3

Det er data som netop viser, at affaldsenergianlæggene også imødekommer effektivitetsforbedringer, som er stillet af virksomhedernes ejere (uanset om det er kommuner eller forbrugerejede selskaber).

Dansk Affaldsforening har siden Forsyningstilsynet i januar 2018 påbegyndt et forberedende arbejde for at introducere benchmarking i fjernvarmesektoren løbende peget på, at de værktøjer, som Forsyningstilsynet forsøgte at udvikle til at kunne måle effektivitet i sektoren, ikke ved senere afprøvning viste retvisende resultater. Det drejede sig bl.a. om ufuldstændigt grundlag til bestemmelse af anlæggenes aktivmasse (POLKA), ligesom værktøjer til vurdering af anlæggenes omkostningsfordeling for el, varme og affald ikke spejlede anlæggenes historiske fundament. Alt i alt kunne Dansk Affaldsforening efter 2 års intensivt udviklingsarbejde konkludere, at det ikke var lykkedes Forsyningstilsynet at fremvise valide og retvisende metoder til beregning af sektorens effektiviseringspotentialer.

Der er gennemført udredning af eksternt, fagøkonomisk ekspertise¹, som har gennemgået forudsætninger og metode for anvendelse af såkaldte benchmarking-metoder i fjernvarmesektoren, og som i meget vid udstrækning har underkendt, at benchmarking-metoden reelt kan håndtere de meget unikke og forskelligartede forhold, der gælder for produktion af fjernvarme på tværs af hele landet.

Anbefalinger til ændret praksis

Dansk Affaldsforening finder at vurderinger af de opgaver, som forsyningsområderne løser i Danmark, må vurderes på grundlag af de rammevilkår, som er understøttet for sektorerne, herunder vægtningen af de politiske ønsker til resultaterne af sektorernes tre-dobbelte bundlinjer.

I takt med at der stilles politiske mål om sektorernes grønne omstilling, både i forhold til miljø og klima, og deres øvrige samfundsansvar, vil en ensidig styrkelse af Forsyningstilsynets rolle til alene at vurdere kortsigtet, økonomisk effektivitet, være en forfejlet myndighedsindsats. Bedømmelse af om sektorerne lever op til de politisk fastsatte krav til sektorernes udvikling, må i stedet placeres politisk.

Dansk Affaldsforening har i forbindelse med Energistyrelsen seneste dialog med udvalgte interessenter om ny økonomisk regulering på fjernvarmeområdet peget på fastholdelse af gældende reguleringsinstrumenter, dog med tilpasning, der øger incitamenterne til at imødekomme nye politiske mål om grøn omstilling.

¹ Se bl.a. denne artikel: https://www.danskenergi.dk/sites/danskenergi.dk/files/media/dokumenter/2018-11/Benchmarking_af_fjernvarmesektoren_analyseNov2018.pdf

Dansk Affaldsforening har også peget på, at affaldsenergisektoren i de kommende år står overfor betydelige forandringer og omstillinger, hvor nye rigide og komplekse reguleringsmekanismer i sig selv vil kunne være barrierer for at sektoren gennemgår en grøn omstilling og bidrag til den nationale 70% reduktionsmålsætning for CO₂ i 2030.

Side 3 af 3

Dansk Affaldsforening finder også særlig anledning til at understrege behovet for, at affaldsenergisektoren gennemgår den tilpasning af kapaciteten, som KL har meddelt regeringen, at KL vi udarbejde en konkret plan for frem til 2030. Kriterierne for selve tilpasningen er bl.a. formuleret i Klimaaftalen af 16. juni 2020, og skal bl.a. ske efter både økonomisk og miljømæssig effektivitet. Derfor vil det efter vores vurdering være direkte risikabelt, hvis Forsyningstilsynet så parallelt til de kriterier som styrer kapacitetstilpasningen, lægger nye og anderledes krav oveni. Det kan indebære, at tilpasningen forløber helt anderledes efter planens godkendelse end som udgangspunktet ved planens godkendelse.

Dansk Affaldsforening må derfor klart anbefale, at affaldsenergisektoren friholdes for ny økonomisk regulering i perioden frem til 2030, hvor sektoren skal gennemgå en betydelig kapacitetstilpasning, netop styret af højeste økonomisk og miljømæssig effektivitet.